

Однак дана методика не є досконалою і має свої недоліки: відсутність поглибленої класифікації стійкості фінансового стану (існує лише задовільний та незадовільний фінансовий стан); отримання значень у границях від -0,9 до 0,9 зобов'язує проводити додатковий аналіз для ідентифікації стійкості фінансового стану [7].

Отже, за результатами проведених досліджень можна зробити висновок, що серед існуючих на сьогоднішній день моделей прогнозування банкрутства не має методики, яка може надати достовірні результати про банкрутство вітчизняних підприємств. При використанні методів та методик прогнозування ймовірності банкрутства має місце отримання суперечливих висновків про рівень фінансового стану підприємства та загрози банкрутства. Перспективами подальших досліджень у даному напрямі можуть бути питання, що пов'язані з удосконаленням механізму прогнозування ймовірності банкрутства з точки зору його складових, існуючих критеріїв, вибору системи показників та ін.

Наук. керівн. Петряєва З. Ф.

Література: 1. Altman E. I. Financial Ratios, Discriminant Analysis and the Prediction of Corporate Bankruptcy / E. I. Altman // Journal of Finance. – 1968. – Vol. 23. – No. 4. – Pp. 589–609. 2. Beaver W. H. Have Financial Statements Become Less Informative Evidence from the Ability of Financial Ratios to Predict Bankruptcy (February 2, 2005) [Electronic resources] / W. H. Beaver, M. F. McNichols, Jung-Wu Rhie. – Access mode : <http://papers.ssrn.com>. 3. Tishou H. Discriminant Analysis and the Prediction of Corporate Bankruptcy / H. Tishou // Journal of Finance. – 1972. – Vol. 53. – No. 4. 4. Терещенко О. О. Фінансова санація та банкрутство підприємства / О. О. Терещенко. – К. : КНЕУ, 2000. – 412 с. 5. Тридід О. М. Економіко-математичні моделі оцінки фінансового стану суб'єктів господарювання : монографія / О. М. Тридід, О. Г. Тижненко, Л. О. Тижненко. – К. : УБС НБУ, 2009. – 213 с. 6. Рязяєва Т. Г. Зарубіжні методики визначення ймовірності банкрутства підприємства / Т. Г. Рязяєва, І. В. Стасюк // Вісник Хмельницького національного університету. – 2010. – № 3. – Т. 1. – С. 177–181. 7. Дубинская Е. С. Анализ современных моделей и методик прогнозирования кризисного состояния предприятия / Е. С. Дубинская // Вісник Донбаської державної машинобудівної академії. – 2009. – № 2 (16). – С. 84–89. 8. Банкрутство і санація підприємства: теорія і практика кризового управління [Текст] / за ред. О. В. Мозенкова. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2003. – 272 с. 9. Онисько С. М. Фінансова санація і банкрутство підприємств : підручник [Текст] / С. М. Онисько. – Львів : Магнолія плюс ; Видавець СПД ФО Піча В. М., 2006. 10. Квасницька Р. С. Етапність проведення діагностики кризового стану та ймовірності банкрутства підприємства / Р. С. Квасницька, І. М. Кордоньць // Вісник Хмельницького національного університету. – 2011. – № 2. 11. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства як основа для діагностики його банкрутства // Актуальні проблеми економіки. – 2006. – № 6.

Зосімова А. В.

УДК 005.336.1:005.52

Магістр 2 року навчання
факультету обліку і аудиту ХНЕУ ім. С. Кузнеця

ФОРМУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ОЦІНКИ ТА АНАЛІЗУ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація. Розглянуто сутність і роль дослідження ефективності діяльності підприємства, а також сформовано технологію оцінки та аналізу ефективності діяльності підприємства. Подано визначення поняття "технологія оцінки ефективності діяльності".

Аннотация. Рассмотрены сущность и роль исследования эффективности деятельности предприятия, а также сформирована технология оценки и анализа эффективности деятельности предприятия. Дано определение понятия "технология оценки эффективности деятельности".

Annotation. The article considers the essence and role of the research on the company activity effectiveness. A technology of the company effectiveness assessment and analysis is formed. A definition of the concept of performance evaluation technology is given.

Ключові слова: підприємство, ефективність, діяльність, технологія, ефективність діяльності, нейронний перцептрон, оцінка.

© Зосімова А. В., 2014

У сучасних умовах розвитку України відбуваються досить важливі та швидкі зміни, що істотно впливають на розвиток підприємств та організацій. Удосконалення ринкових відносин і ринково-орієнтованого управління бізнес-процесами сприяє сталому і довгостроковому функціонуванню суб'єктів господарювання. Проте підприємства змушені піклуватися про те, щоб внутрішні системи виробництва були сприйнятливі до виявлення проблем та були здатні виявити можливі проблеми. Саме для цього потрібен не лише стратегічний аналіз щодо перспектив фінансового розвитку, але й теоретичні засади та методи оцінювання ефективності діяльності підприємства.

Аналіз останніх досліджень та публікацій показав, що дослідженнями ефективності діяльності підприємства займалися вітчизняні та закордонні автори: Ніллі Енді, Адамс Кріс, Кеннерлі Майк, Ольве Нильс-Горан, Шеремет А. Д. У жодного з авторів немає визначення поняття "технологія оцінки ефективності діяльності". Так, автори подають окремі методики, які важко розрахувати, або складно знайти певні дані для проведення аналізу. Однією з причин також є відсутність єдиної впорядкованості, технології комплексного аналізу ефективності діяльності підприємства.

Метою статті є формування технології оцінки та аналізу ефективності діяльності підприємства.

У процесі дослідження автором було виявлено, що на сьогодні немає жодного визначення поняття "технологія оцінки ефективності діяльності". Тому воно було виведене на основі поняття ефективності діяльності підприємства Монастирського Г. Л. [1].

Технологія оцінки ефективності діяльності – це систематичний збір та аналіз первинної інформації, синтез найбільш розповсюджених методик та методів аналізу ефективності підприємства, для виявлення його здатності формулювати свої цілі з урахуванням зовнішніх і внутрішніх умов функціонування та досягати поставлених цілей шляхом використання соціально схвалених засобів за встановленого співвідношення витрат і результатів, і зіставлення отриманих результатів з минулими періодами та з аналогічними результатами інших підприємств.

Ресурсно-функціональний підхід передбачає проведення оцінки ефективності діяльності підприємства шляхом оцінювання ефективності використання його ресурсів. Даний підхід розглядається в роботах Олейнікова Є. О., Ілляшенко С. М., Ареф'євої Є. І., Попович П. Н. Перевага даного підходу – його комплексний характер.

Етапи технології проведення оцінки ефективності діяльності підприємства:

- 1) формування системи показників для аналізу ефективності діяльності підприємства;
- 2) градація рівнів ефективності діяльності підприємства за допомогою кластерного аналізу;
- 3) перевірка результатів аналізу за допомогою штучних нейронних мереж;
- 4) побудова павутини "дійсне – бажане" для перспективного планування ефективності діяльності підприємства;
- 5) інтерпретація отриманих результатів аналізу;
- 6) розробка рекомендацій щодо підвищення ефективності діяльності підприємства.

Подальше дослідження проводиться на основі попередніх результатів аналізу, що були проведені автором раніше.

Отримані раніше результати можна перевірити при використанні методу побудови багатозарового нейронного перцептрона (рис. 1) за допомогою пакета прикладних програм Statistica.

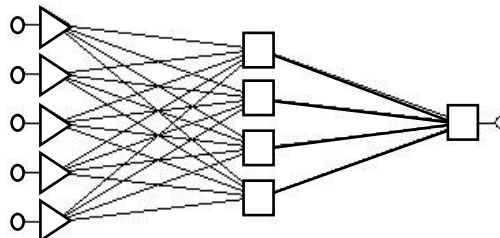

Рис. 1. Перевірка правильності проведеної кластеризації за допомогою побудови багатозарового нейронного перцептрона

З побудованої схеми багатозарового нейронного перцептрона можна зробити такий висновок: жодне підприємство не було помилково віднесено до кластера. Усі підприємства перебувають у кластері, який відповідає його стану ефективності діяльності.

Далі для аналізу потрібно розробити таблицю, де вказано бажані та фактичні результати ефективності діяльності підприємства.

Таблиця

**Бажані та фактичні результати ефективності діяльності
ВАТ "Краснолуцький машинобудівний завод"**

Показник	Умовне позначення	Одиниця виміру	"Дійсне"	"Бажане"
1	2	3	4	5
Коефіцієнт автономії	Ка	%	0.7819982	0,8
Коефіцієнт загальної ліквідності	Кзл	%	2.141116	2,5
Коефіцієнт швидкої ліквідності	Кбл	%	0.8320381	1,1

1	2	3	4	5
Коефіцієнт зносу	Ки	%	0.7041	0,3
Фондовіддача	Фо	%	4.88579	5
Продуктивність праці	Пт	%	68.16561	80
Коефіцієнт плинності кадрів	Ктк	%	0.004691	0,002
Готова продукція	Гп	млн грн	0,26	0,46
Основні засоби	Оз	млн грн	24,995	32
Виробничі запаси	Вз	млн грн	0,011866	0,023732
Рівень крадіжок, у % від обороту	Ук	%	19	3

Для поліпшення стану економічної безпеки ВАТ "Краснолуцький машинобудівний завод" слід порівняти фактично отримані результати з рекомендованими (нормативними) і результати зобразити на наведеному рис. 2.

На рис. 2 наочно зображені результати проведеного комплексного аналізу. При адекватному використанні результатів аналізу можна безпомилково прогнозувати і планувати подальший розвиток діяльності підприємства, що є важливою умовою збереження та підтримки належного рівня ефективності діяльності ВАТ "Краснолуцький машинобудівний завод".

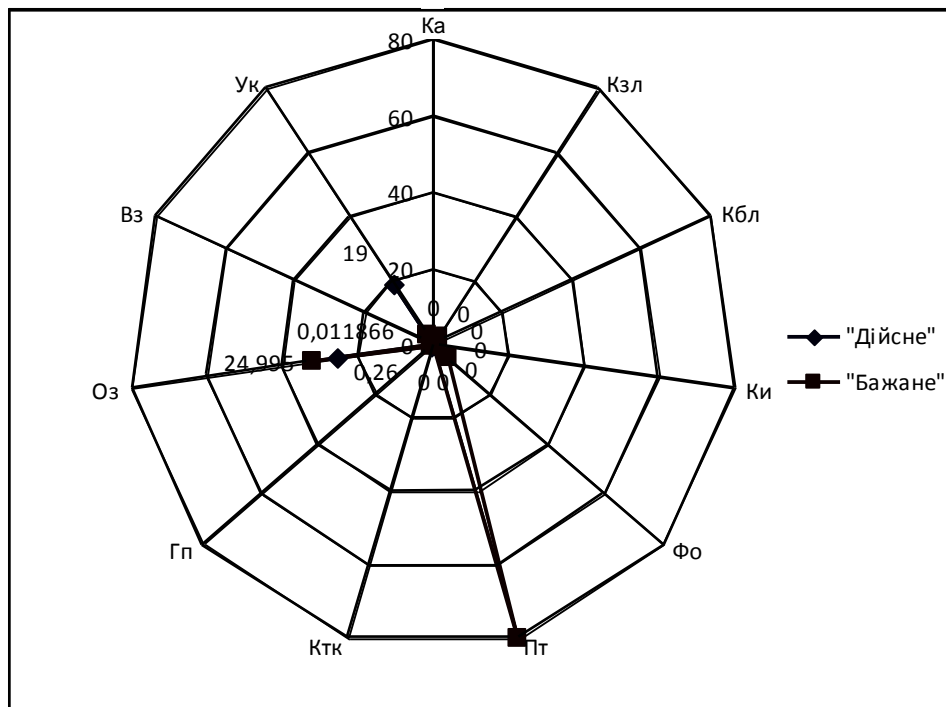

Рис. 2. Павутина "дійсне – бажане", щодо ефективності діяльності ВАТ "Краснолуцький машинобудівний завод"

Таким чином, у статті було визначено поняття "технологія оцінки ефективності діяльності". Розроблено основну послідовність етапів технології оцінки ефективності діяльності підприємства. Розроблена технологія апробована на досліджуваному підприємстві ВАТ "Краснолуцький машинобудівний завод". Отримані результати дослідження можна використати при стратегічному плануванні діяльності підприємства.

Наук. керівн. Іващенко Г. А.

Література: 1. Монастирський Г. Л. Теорія організації : навч. посібн. [Електронний ресурс] / Г. Л. Монастирський. – 2008. – Режим доступу : http://pidruchniki.ws/18800413/menedzhment/efektivnist_diyalnosti_organizatsiyi_ekonomichni_sotsialni_aspekti. 2. Отенко И. П. Формирование методики оценки эффективности деятельности предприятия / И. П. Отенко, А. А. Иващенко // БИЗНЕС ИНФОРМ. – 2009. – № 12 (2). – С. 160–163. 3. Костенко С. А. Сравнительный анализ существующих технологий оценки эффективности предприятий / С. А. Костенко // Научный вестник университета им. В. И. Вернадского. – 2012. – № 4 (42). – С. 241–248.

4. Нили Энди. Призма эффективности: карта сбалансированных показателей для измерения успеха в бизнесе и управления им / Нили Энди, Адамс Крис, Кеннерли Майк ; пер. с англ. – Днепропетровск : Баланс-Клуб, 2003. – 400 с. 5. Ольве Нильс-Горан. Оценка эффективности деятельности компании / Ольве Нильс-Горан, Жан Рой, Мангус Ветер ; пер. с англ. / Практическое руководство по использованию сбалансированной системы показателей. – М. : Издательский дом "Вильямс", 2003. – 304 с.

УДК 005.33

Нерода А. Ю.

Студент 3 курсу
факультету обліку і аудиту ХНЕУ ім. С. Кузнеця

ФАКТОРИ МАКРОСЕРЕДОВИЩА, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ

Анотація. Виділено основні групи факторів макросередовища, які створюють загальні умови функціонування підприємства у зовнішньому середовищі. Розкрито сутність зазначених факторів та наведено приклади їх впливу на діяльність підприємств України та світу.

Аннотация. Выделены основные группы факторов макросреды, которые создают общие условия функционирования предприятия во внешней среде. Раскрыта сущность отмеченных факторов и приведены примеры их влияния на деятельность предприятий Украины и мира.

Annotation. The basic groups of macroenvironment factors that create general conditions of functioning of an enterprise in an environment are distinguished. The essence of these factors is disclosed and examples of their influence on the activity of enterprises of Ukraine and the world are supplied.

Ключові слова: макросередовище, фактори макросередовища, підприємство.

Успішність функціонування підприємств залежить від рівня їх менеджменту і впливу зовнішнього оточуючого середовища. Необхідність дослідження факторів зовнішнього середовища полягає в їх незалежності й об'єктивності існування, відсутності можливості управління ними та контролю з боку підприємств, що вимагає адаптації останніх до несприятливих та використання сприятливих умов.

Визначенню факторів зовнішнього середовища фірми приділяють увагу багато вчених, таких, як: Г. Мефферт, К. Махардзіна, Ф. Котлер, Ш. Славік, Р. Фатхутдінов, Д. Лесакова, І. Беляєвський та ін. Майже всі ці вчені мають єдиний підхід до визначення факторів мікросередовища фірми, однак щодо факторів, які формують макросередовище, не існує єдиної думки. Найбільш повний і змістовний підхід до класифікації та розуміння факторів макросередовища фірми продемонстрували Ф. Котлер та Ш. Славік [1; 2].

Метою даної статті є дослідження чинників макросередовища, які впливають на діяльність підприємств.

Об'єктом дослідження є чинники макросередовища підприємства.

Макросередовище складається з елементів, які прямо не пов'язані з підприємством, але впливають на формування загальної атмосфери його менеджменту. Більшість сучасних науковців розрізняють такі основні компоненти макросередовища:

- 1) зовнішнє середовище або середовище непрямого впливу;
- 2) проміжне або безпосереднє середовище;
- 3) внутрішнє середовище організації.

Зовнішнє середовище – це сукупність господарських суб'єктів, економічних, суспільних і природних умов, національних та міждержавних умов і чинників, що діють у глобальному оточенні. Зовнішнє середовище підприємства визначається як сукупність двох сфер: макросередовища та мікросередовища.

Макросередовище створює загальні умови знаходження підприємства у зовнішньому середовищі. У більшості випадків макросередовище не має специфічного характеру, застосованого до будь-якого окремо взятого підприємства. Хоча ступінь впливу стану макросередовища на різні підприємства різний, що пов'язано з відмінностями й у сфері діяльності, і з внутрішнім потенціалом підприємства.

Ш. Славік [2] розділив макросередовище фірми на п'ять груп чинників: економічні (пов'язані з обігом грошей, товарів, інформації та енергії), соціально-демографічні (впливають на рівень і тривалість життя людей), екологічні (вплив на навколишнє середовище), політико-правові (впливають на політичні погляди та поділяють людей на окремі політичні групи і знаходять вираження в діяльності та прийнятті рішень місцевими органами влади та уряду), науково-технічні (пов'язані з розвитком техніки, обладнання, інструментів, процесів оброблення та виготовлення продуктів, матеріалів і технологій).